

Т.А. ЖАДАН, к.е.н., доцент кафедри «ЕА та О» НТУ «ХП»

Г.Б. РИЖОВ, студент групи ЕКЗ–51 НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Подолання депресивних тенденцій в економіці України, які характеризуються падінням промислового виробництва, згоранням металургійного експорту, впливом інвестиційного капіталу, девальвацією національної валюти, рекордними темпами інфляції, погіршенням ситуації на ринку праці, падінням реальних доходів населення, зростанням дефіциту державного бюджету, потребує підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності промислових підприємств. Проте, вирішення цього завдання неможливо без належної організації бухгалтерського обліку взаєморозрахунків підприємства зі своїми контрагентами та контролю за станом дебіторської заборгованості. Розмір дебіторської заборгованості та її частка у структурі оборотних активів підприємства впливає на величину доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), що в свою чергу відзначається на його прибутковості, ліквідності та платоспроможності. Так, за даними Державної служби статистики України розмір дебіторської заборгованості промислових підприємств лише за 2013-2015 рр. збільшився на 49,9% і на кінець 2015 р. становив 767422,2 млн. грн., а її частка у структурі оборотних активів зросла на 2,8% і на кінець 2015 р. становила 63,9%. Для порівняння в економічно розвинених країнах світу цей показник не повинен перевищувати 20% [1]. З урахуванням зазначеного, особливої актуальності набуває побудова ефективної системи управління дебіторською заборгованістю промислового підприємства, складовим елементом якої є внутрішній контроль та аудит [2].

Аналіз організації внутрішнього контролю (аудиту) дебіторської

заборгованості на промислових підприємствах Харківської області дозволив виділити ряд ключових проблем, серед яких:

- відсутність спеціальних служб (підрозділів) внутрішнього контролю та аудиту;
- відсутність розробленого та затвердженого «Положення про організацію системи внутрішнього контролю (аудиту)», посадових інструкцій внутрішніх контролерів (аудиторів), які б дозволили регламентувати їхню діяльність та чітко визначити функціональні обов'язки;
- відсутність чітко розробленої програми проведення внутрішнього контролю (аудиту) дебіторської заборгованості з переліком питань, які потребують дослідження, методичних прийомів, способів та процедур контролю, термінів проведення контрольних заходів;
- відсутність переліку найтипівіших порушень в обліку дебіторської заборгованості, ймовірності їх виникнення, рекомендацій з їх попередження та усунення;
- відсутність моніторингу за станом розрахунків з різними дебіторами;
- відсутність контролю за укладанням та виконанням договорів з контрагентами;
- недотримання строків та порядку проведення інвентаризації розрахунків з дебіторами;
- невжиття відповідальними особами підприємства заходів щодо стягнення простроченої дебіторської заборгованості тощо.

Отже, вирішення зазначених вище проблем організації внутрішнього контролю (аудиту) дебіторської заборгованості на промисловому підприємстві вимагає удосконалення його організаційно-економічного механізму, що і визначає напрямок подальших досліджень авторів.

Список літератури: 1. Москалюк Г. О. Система внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості: напрямки удосконалення і розвитку [Електронний ресурс] / Г.О. Москалюк // Ефективна економіка. - 2013. - № 3. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_3_50. 2. Жадан Т.А. Проблеми організації та здійснення державного внутрішнього фінансового контролю на сучасному етапі його розвитку [Електронний ресурс] / Т.А. Жадан // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2014. - № 65. - С. 57-63. - Режим доступу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/14034>